

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
n.remissor.hl@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén, SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder- en sammanhållen politik för arbete, tillväxt och välfärd

Södra Skogsägarna, Södra har inbjudits till att yttra sig över rubricerade betänkande och vill med anledning av detta lämna några synpunkter som i huvudsak är kopplade till de areella näringarnas behov. I övergripande frågor som rör behovet av åtgärder och insatser för landsbygden ställer sig Södra bakom de synpunkter och kommentarer som lämnas från LRF.

Vi vill också i det sammanhanget hänvisa till Coompanion Sveriges remissvar som på ett utmärkt sätt tydliggör den betydelse de ekonomiska föreningarna och Kooperationen haft och har för att utveckla landsbygdens företag. Den kooperativa modellen bör med andra ord ges ökat utrymme hos berörda och länsorgan/regioner för aktiva och riktade insatser för att främja företagande och jobb.

Södra är en skogsägarförening som ansluter drygt 50 000 skogsägare och näringsidkare på landsbygden i södra Sverige. Södra har också en omfattande skogsindustriell verksamhet med anläggningar företrädesvis i södra Sverige oftast knutna till landsbygd och småorter. Flertalet frågor som landsbygdskommittén tagit upp berör därför Södras verksamhet och påverkar förutsättningar för möjligheterna att utveckla medlemmarnas skogsgårdar/industri.

Södra ställer sig i stort bakom kommitténs förslag och betänkandet är i många stycken en efterlängtd politik viljeyttring att vända på utvecklingen och se landsbygden som viktig och nödvändig resurs. Förslag som verkar för att hela landet ska växa och hålla ihop är en förutsättning för att skapa välfärd och service för alla medborgare.

Södra välkomnar att förslagen tagits i en bred enighet vilket bör resultera i att konkreta åtgärder genomförs inom en snar framtid.

Det är också viktigt att förslag som t ex förs fram genom andra initiativ som det nationella skogsprogrammet kopplas ihop för att få en helhetssyn och undvika motsägelsefulla budskap. I grunden handlar det om att människor ska vara delaktiga, känna trygghet, få förtroende och ha tillgång till god service även utanför storstäderna.

Det är avgörande för framtidstron. Men även att markägares drivkrafter tas tillvara inte minst behov av att ägande- och brukanderätten tydliggörs och befästs. Det stärker förtroendet och acceptansen för att samhällets mål kan genomföras, för hållbara investeringar och initiativ som ger mervärde för landsbygd och stad.

Slutsatser

Sammanfattande slutsatser som pekar på några av de viktigaste förslagen och frågorna som berör skogen betydelse för landsbygden.

Södras anser att

- Förslag om en ökad satsning på bredbandsuppbyggnad med tillgång till 100 Mbit/s till 2015 måste tydligare kopplas till en motsvarande förstärkning av mobilnätet
- Kompetensförsörjningsfrågan är central för att tillgodose företagets och inte minst skogsbrukets/skogsindustrins behov. Därför bör ett sydsvenskt skogligt kompetenscentra utvecklas i södra Sverige motsvarande SLU i Umeå
- De gröna näringarna har den största potentialen för att bidra till omställningen mot ett biobaserat fossilfritt samhälle. För det krävs långsiktiga förutsättningar som stimulerar ökad produktion och tillväxt. Satsningar på ökad träbyggnation genererar direkta effekter i form av jobb på landsbygden
- Vid sidan om digital kommunikation måste även väg- och järnvägsnätet, från enskilda vägar till länsvägar, förstärkas. Ökade möjligheter ska ges markägare och kommuner att påverka hur statliga insatser för ny infrastruktur fördelas
- Förslag om skatt på avstånd för den tunga trafiken är förödande för landsbygden och tillbakavisas konsekvent

- Utredningsförslag om att försämra postservicen i glesbygder med fördröjningen av postgång är kontraproduktivt och bör förkastas. Södra stödjer därför kommitténs slutsatser i frågan
- Kommitténs förslag om att bredda myndigheters och andra statliga aktörers uppdrag till att stödja initiativ inom den gröna sektorn på vägen mot en biobaserad ekonomi är bra
- Förslag att i högre utsträckning rikta kommunernas översiktsplanering för aktivt brukande och landsbygdens markanvändning välkomnas
- Tillämpning av strandskyddsbestämmelser motverkar idag allt för ofta möjligheterna till strandnära boenden på landsbygden. Södra stödjer därför att man reformerar och ser över bestämmelserna för att få avsedd effekt
- Det förutsätts att de gröna näringarna blir väl representerade i förslag om permanenta landsbygdsdelegationer och får ett avgörande inflytande i arbetet för den regionala utvecklingen
- Det krävs åtgärder för att reglera hur staten styr och allokerar resurser för att på ett effektivare sätt bidra till att landsbygd och småorter ges likvärdiga möjligheter. Södra välkomnar förslag som ställer ökade krav på samhällsekonomisk analys vid påverkan på boende och brukande vid markinträng.
- Livsnerven i civilsamhället är människors engagemang och trygghet i det man gör samt möjligheter till folkbildning. Kommitténs ansats välkomnas där samverkan är en grundförutsättning. Kooperationens betydelse för landsbygdens företagande kan inte överskattas och bör uppmärksammas

Några fördjupade synpunkter

Södra är givetvis mycket positiv till förslag om en ökad satsning på bredband och utbyggt fibernät över landet. För många företag verksamma på landsbygden t ex skogsentreprenörer är den mobila nätkapaciteten avgörande för en fungerande vardag. Stora mängder information överförs mellan skogsmaskiner och operativa staber.

Därför är det angeläget att utbyggnaden av mobilnätet t ex med 5 g nät sker parallellt med investeringar i fibernät. Nedsläckning av

kopparnätet måste också stoppas i avvaktan på att övriga digitala system kommer till fullgod kapacitet. Det är ett rättvisekrav.

Södra delar kommitténs beskrivning av vikten av att ha högre utbildning fördelad över landet och att man underlättar för distansutbildning och lärcentra som är nära kopplad med högskolor. För skogsbruket och skogsindustrin finns även ett nord- syddligt perspektiv där resurserna överlag koncentrerats mot norr.

Till exempel är Småland är landets största skogsregion sett till omsättning och skogsproduktion med stor andel av den träbearbetande industrin. Det måste avspelas i hur utbildningsresurser fördelas över landet. En satsning på ett sydsvenskt skogligt kompetenscentra är nödvändig för att upprätthålla och utveckla konkurrenskraften i industrin och öka attraktiviteten. Här kan både Linnéuniversitetet och Sveriges Lantbruksuniversitet samverka.

Skogen är en grundbult för att klara klimatomställningen. Södra efterlyser mer av riktade strategiska initiativ för att öka träbyggandet som på ett effektivt sätt kan stimulera en ökad sysselsättning. Skogen finns och växer. Det behövs styrinstrument för att stimulera kommunerna att bygga mer i trä. Här kan nämnas hur framgångsrikt Växjö kommun genomfört sin gröna strategi.

Det måste investeras i den digitala infrastrukturen men behovet är motsvarande stort i såväl väg som järnväg. Fortfarande kämpar företag inte minst inom skogssektorn med flaskhalsar. Processer för näringens medverkan i länstransportplanarbetet kan förbättras.

Förslaget om en km-skatt, skatt på avstånd, har dragits tillbaka. Södra avvisar alla former av skatt på avstånd för tung lastbilstrafik. Lastbilarna är nödvändiga för glesbygdens transporter. Stimulera istället övergång en fullskalig övergång till biobaserade drivmedel.

Det är ett rättvisekrav att kommunal service, postservice och annan service som är nödvändig för landsbygdens människor och företag utvecklas inte avvecklas. Södra kan bara understryka vikten av vad kommittén föreslår och hur angeläget det är att staten går före med goda exempel. Även här är det nödvändigt med konsekvensanalyser som speglar det socioekonomiska perspektivet.

Överhuvudtaget är vi i Sverige tämligen dåliga på att integrera människors (inte minst på landsbygden) villkor och hur de påverkas

av olika myndighetsbeslut och/eller vid markåtkomst. Här kan en jämförelse med Finland vara intressant som använder socio-ekonomiska beskrivningar jämte miljökonsekvenser när t ex stora kraftledningarna ska byggas.

Tillämpningen av strandskyddet har inte motsvarat vad riksdagen tidigare gett uttryck för. Snarare har möjligheterna försvårats genom att strandskyddet utvidgas i många områden till förtret för kommuner och markägare. Södra välkomnar därför initiativ från regeringen i frågan och förslag har även aktualiserats i dagarna.

Sammanfattningsvis innehåller landsbygdskommitténs betänkande många skarpa och bra förslag som kan medverka till ett bredare perspektiv på landsbygden. Södra tillsammans med andra aktörer som verkar i de gröna näringarna medverkar gärna till kraftsamling för att effektuera förslag och åtgärder. Samverkan behövs för att nå fullt genomslag, inte minst behövs fler initiativ på regionala nivån.

Här kan det påbörjade samarbetet för att utveckla en regional skogsstrategi mellan de tre Smålandslänen tjäna som god förebild.

Södra Skogsägarna ekonomisk förening
Medlemsstaben

Magnus Berg

/Mats Blomberg